

Secuur bewaren noodzakelijk

De kunst van het bewaren van aardappelen wordt dit jaar bij veel aardappeltelers op de proef gesteld. Oorzaak: doorwas. Voorkomen kun je het niet in onberegende gebieden, al komt het ook in de beregende gebieden voor. Wanneer je de aardappelen achter de planken hebt zitten, begint het pas. Hoe help ik mijn aardappelen de winter door?

Tekst: Erik Bonte – Foto's: Erik Bonte, leverancier

Het jaar 2006 is tot nu toe een jaar van extremen geweest. Na een extreem droge en warme julimaand kwam er eindelijk regen in augustus. De meeste aardappeltelers zagen letterlijk de bui al hangen: een hoge grondtemperatuur en daarna groeizaam weer verhoogt de kans op doorwas. Van Bintje was het algemeen bekend dat dit ras er gevoelig voor is, maar van veel rassen was dit niet of nauwelijks bekend. Proeven hebben als resultaat dat ook nieuwe, gevestigde rassen

zoals Agria en Ramos problemen hebben met doorwas. De overige rassen hebben er ook last van, zij het in mindere mate.

■ Problemen in het veld

Niet alleen doorwas kan voor problemen tijdens de bewaring zorgen, ook zijn er al gevallen van knolphytophthora geconstateerd. Door de hitte in juli stagneerde de loofgroei. In de natte augustusmaand is de phytophthora, die latent in de grond zit,

beginnen op te leven en veroorzaakte problemen op onbeschermde knollen. Deze beginnen te rotten. Schuur je deze aardappelen in, dan komt er naast het vocht van de glazige knollen ook vocht van de phytophthoraknollen bij. Deze partijen verdienen extra aandacht gedurende het bewaar seizoen.

■ Inschuren en beluchting

In principe is doorwas een slechte start voor een goed bewaar seizoen. Ten eerste zijn de

kilogramopbrengsten een stuk lager (tot 25 procent) dan in normale jaren en ten tweede speelt de kwaliteit van de aardappelen een grote rol. Ook de manier van bewaren (boven- of ondergrondse kanalen of kistenbewaring) is nu van essentieel belang.

Sommige telers die aardappelen met veel doorwas hebben, verlagen de storthoogte van 4,5 meter naar bijvoorbeeld 3 tot 3,5 meter. Dit werkt nadelig voor de beluchting wanneer gewerkt wordt met bovengrondse kanalen. Standaard wordt gezegd dat de afstand tussen twee kanalen 0,8 maal de storthoogte moet zijn. Dit geeft een optimale verdeling. Een verhouding van 1 op 1 (storthoogte : onderlinge kanaalafstand) kan ook nog wel, maar het verdient de voorkeur dat hij kleiner is. Is de bewaarplaats zó ingericht dat de maximale storthoogte 4,5 meter is, dan is volgens bovenstaande formule de onderlinge kanaalafstand 3,60 meter. Stort je de aardappelen vervolgens een meter lager, dan krijg je problemen met de luchtverdeling in de hoop. De lucht heeft dan te weinig weerstand en verdeelt zich daarom slecht tussen twee kanalen in. De aardappelen tussen de kanalen drogen niet of nauwelijks met als gevolg dat de aardappelen kiemlustiger worden door de combinatie van (warme) lucht en vocht.

■ Kiemremming

De aardappelen die tot nu toe zijn gerooid, zijn als gevolg van de relatief hoge temperaturen in september ook warm de schuur in gegaan. Dit werkt kiemlust in de hand. De

In een kistenbewaring heb je de mogelijkheid om overal voldoende lucht bij de aardappelen te krijgen zonder last van drukplekken te krijgen.

rassen die niet gevoelig zijn voor schil- of poederbrand kun je tijdens het inschuren behandelen met Gro-Stop Basis of poeder. Door de aanwezigheid van doorwasknollen moet je toch oppassen voor het aanzetten van schil- of poederbrand. Deze knollen hebben namelijk maar een heel dun schilletje dus de middelen worden direct op het vlees in de aardappelen gespoten of gestrooid. Het beste is dus wachten met een behandeling tot dat

de aardappelen voldoende zijn afgehard. De gebruikers van een verdampers zoals een Swingfog moeten rekening houden met het feit dat er bij een te lage storthoogte geen of weinig lucht bij de aardappelen kan komen en het kiemremmingsmiddel ook slecht verdeeld wordt bij het gebruik van bovengrondse kanalen. Bij een volledige roostervloer speelt dit geen rol: hier is de luchtverdeling altijd goed. Ook bij een kistenbewaring kunnen er geen problemen ontstaan omdat de kisten altijd volgens een vast stramen gestapeld worden.

■ Drukplekken

Drukplekken ontstaan als er op de aardappelen een grote druk wordt uitgeoefend in combinatie met vochtverlies wat als oorzaak overmatig ventileren (drogen) heeft. De aardappelen onderin de hoop en boven de ventilatiekoepels hebben daarom het meest te lijden. Onderin de hoop vanwege de grote druk, boven de ventilatiekoepels in verband met de droge lucht. De leeggezogen knollen bestaan voor het grootste deel uit water en wanneer deze opengaan komt er vocht in de hoop. Om dit vocht weg te krijgen moet je veel ventileren met als gevolg dat de aardappelen die op of om de koepels liggen te hard drogen. Dit gaat ten koste van de kwaliteit. Als aardappelteler moet je daarom goed inschatten hoe je product in de bewaring komt: nat of droog. ■

De storthoogte verlagen doordat je veel doorwas hebt, werkt nadelig voor de beluchting als je de bovengrondse kanalen niet dicht bij elkaar zet. De afstand tussen twee kanalen moet 0,8 maal de storthoogte zijn.

Erik Bonte is freelance journalist, Aardenburg.